

**Digitale værktøjer
bekæmper underernæring**

**Aalborg akutuddanner alle
350 hjemmesygeplejersker**

SYGGEPLEJERSKEN

DANISH JOURNAL OF NURSING NR. 1 • 18. JANUAR 2016 • 116. ÅRGANG

VELFÆRDSFABRIKKEN

Medarbejdere og patienter lider under måle- og veje-tyranniet, som i stigende grad sætter kvalitet og faglighed i anden række. Sådan lyder anklagen fra forskere og sygeplejersker i ny debatbog om den offentlige sektor, som Dansk Sygeplejeråd udgiver.

**Faglig usikkerhed førte
til klinisk retningslinje**

**Patienter fik spor af
tryksår efter operation**

Digitale værktøjer skal sikre ordentlig ernæring

I fremtiden kommer monitorering af patienternes ernæring til at ske digitalt. Det sparer både tid og penge. Nye værktøjer kan være i brug på hospitalerne om få år.

Tekst **Andreas Rasmussen** • Foto **Simon Klein Knudsen**

Når sygeplejerskerne skal løbe hurtigere end før, så havner patienternes ernæring tit nederst på opgavelisten. Det kan få alvorlige helbredsmæssige konsekvenser. Men i fremtiden kan problemet løses af små digitale værktøjer, der kan overvåge patienternes kostindtag.

Omkring 40 pct. af patienterne på landets sygehuse er i dag underernærede. Det viste en undersøgelse på landets medicinske og kirurgiske afdelinger tilbage i 2004. Intet tyder på, at det er blevet bedre siden da.

”Vi står over for den udfordring, at patientens ernæring konkurrerer med rigtig mange andre opgaver. Det er en af de opgaver, der løses allersidst,” fortæller Hanne Nafei, som er afdelingssygeplejerske på onkologisk sengeafsnit på Sygehus Lillebælt.

Underernæring dræber

Det kan have fatale konsekvenser, når sygeplejersker er nødt til at nedprioritere monitorering af patienternes madindtag.

Det fortæller sygeplejerske Mette Holst, som i dag er forskningsleder for klinisk ernæring på Aalborg Universitetshospital.

”Patienter, der spiser under halvdelen af det, de har behov for, øger risikoen for at dø med 33 pct. i det første halve år efter behandlingen,” siger hun.

For resten af patienterne betyder manglende ernæring, at risikoen for komplikationer stiger, at rehabiliteringsfasen trækker ud, og at de er indlagt længere tid. Det er især ældre og patienter med komorbiditet, der er i risikozonen for underernæring.

Gadgets ved spisebordet

Den teknologiske udvikling har gjort arbejdslivet lettere for mange sygeplejersker, og det tegner til, at ernæringsområdet er et af de næste felter, der får gavn af de digitale landvindinger.

Igennem de seneste år har forskere i en række lande nemlig arbejdet på at udvikle nye værktøjer, der kan overtage monitoreringen af patienternes fødevarerindtag og hjælpe sundhedspersonalet med at gribe ind, hvis der er risiko for fejlernæring.

Et af projekterne er en DIMS med store bogstaver. De står for Dietary Intake Monitoring System og er en enhed, der består af et digitalt kamera, en vægt, et infrarødt termometer og en RFID-læser, som er samme teknologi, der f.eks. bruges i adgangskort.

”Tilsammen kan de fire enheder på fire sekunder registrere maden på tallerkenen, både før og efter patienten har spist. På den måde kan man analysere, hvor meget patienten reelt har spist,” fortæller Kwabena Ofei, der har udviklet DIMS som sit ph.d.-projekt.

Han fortæller, at en manuel registrering af patientens indtag under måltidet typisk tager 15 minutter, og at DIMS'en derfor kan spare mange arbejdstimer.

”De data, som DIMS opsamler, kan analyseres af sygeplejersker eller læger. De kan se, om patienten får nok at spise, og så inter文erere, hvis det er nødvendigt. På den måde kan det hjælpe patienterne til at spise bedre,” fortæller han.

Lang vej igen

Mette Holst er vejleder på Kwabena Ofeis projekt og fortæller, at projektet stadig har lang vej endnu.

”Indtil videre skal billederne og dataene fra DIMS stadig analyseres manuelt, og derfor kan systemet ikke tages i brug. Det er f.eks. meget svært at måle tallerkenens indhold digitalt, når kødsovs og kartoffelmos er blandet sammen,” forklarer hun.

Hun peger på, at den største udfordring på længere sigt bliver at få DIMS til at sende data direkte til patientens digitale journal.

Både hun og Kwabena Ofei er dog optimistisk mht. DIMS'ens fremtid.

”Vi har fået positiv respons fra sundhedspersonalet, der har testet DIMS'en, men den skal kunne klare flere ting automatisk uden menneskelig indgriben. Der-

Fremover vil vi se flere digitale værktøjer til at overvåge patienters ernæring. Et eksempel er den såkaldte DIMS, som bl.a. tager et foto af maden før og efter en patient har spist, så sundhedspersonalet kan vurdere patientens ernæringsindtag.

for leder vi efter penge til at finansiere projektet, men i løbet af 1-2 år er vi klar med en dims, der kan bruges," siger den ph.d.-studerende.

Nødvendige værktøjer

Uanset hvor man spørger i sundhedsvæsenet, er der optimisme at spore, når snakken falder på de nye hjælpemidler.

"I dag registreres patienternes madindtag - i modsætning til medicinen - meget upræcist. Man ville aldrig skrive i en journal, at patienten har fået "lidt smertestillende". Man skriver jo 500

mg paracetamol," siger Eva Rosenbom, der er klinisk diætist på Herlev Hospital.

Hun fortsætter:

"Med de digitale værktøjer kan vi endelig sikre, at patienterne får den mad, som de har behov for."

Sådan lyder det også fra afdelingssygeplejerske Hanne Nefai fra Sygehus Lillebælt.

"Det vil spare en masse tid og vil klart gøre det nemmere for os. Med præcise data om patientens ernæring kan vi hurtigt se, om de får nok, og så kan vi på tværs af faggrupper sætte ind med en individuel indsats til den enkelte patient."

Mange værktøjer på vej

DIMS er ikke det eneste digitale innovationsprojekt på ernæringsområdet. Ved en konference i København i august blev eButton f.eks. præsenteret. eButton er en lille gadget med bl.a. et kamera, der monteres på patientens tøj, og som derefter måler mængden af mad på tallerkenen. Et tredje projekt, Food'n Go, er en app, der skal fastholde patienten i sunde kost- og træningsrutiner både under og efter indlæggelsen.